FENOMENE LINGVISTICE ÎN ROMÂNIA-RUMAÑOL

ROXANA GAIȚĂ
Studentă doctorandă, Universitatea de Vest din Timişoara

Cuvinte cheie: *Calc lingvistic; comutare de cod; interferente lingvistice; împrumut; migratie;*

În lucrarea de față se prezintă importanța pe care o are studierea fenomenului de contact lingvistic în cazul comunităților de români din Spania, pornind de la caracteristicile limbilor implicate în acest proces: limba română şi limba spaniolă. Acest fenomen lingvistic a fost profund cercetat de Ioana Jieanu (2012), lector universitar doctor.

În contextul spaniol, uzul limbii române a fost puternic influențat de limba spaniolă, manifestându-se tendința de restructurare a tiparelor specifice, la diverse niveluri ale limbii. Această influență are loc pe fundalul unor multiple interferențe româno-spaniole la nivel social, politic, cultural şi economic.

Studiul în ceea ce priveşte interferențele lingvistice româno-spaniole, în condițiile migrației românești în Spania, are în vedere identificarea consecințelor lingvistice pe care le poate avea migrația masivă a românilor în Spania din motive economice.

Pentru a surprinde principalele trăsături ale contactului lingvistic româno-spaniol, Ioana Jieanu (2012) a analizat interferența limbii spaniole asupra limbii române, la toate nivelurile limbii: lexical, fonetic, morfologic şi sintactic, încercând să surprindă principalele trăsături ale acestuia.

Migrația masivă a românilor în Spania după 1995 a determinat numeroase schimbări de ordin social, economic, politic, cultural şi, nu

BDD-A32089 © 2019 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:44 UTC)

în ultimul rând, lingvistic, atât în țara gazdă, Spania, cât și în România. Dacă în Spania efectele migrației s-au observat încă de la început - creșterea demografică, dezvoltarea economică de la jumătatea primului deceniu al mileniului al treilea, creșterea forței de muncă, industrializarea excesivă a unor zone de la periferiile marilor orașe - în România, aparent, migrația forței de muncă în țările occidentale a adus numai beneficii economice: rata șomajului a scăzut, banii trimiși în țară de emigranți pentru a oferi o viață mai bună familiilor rămase acasă au contribuit la menținerea deficitului bugetar al României.

Simțindu-se diferiți de prietenii și familiile lăsate în România dar, neidentificându-se total nici cu cetățenii spanioli, românii imigranți în Spania își clădesc o altă identitate, româno-spaniolă, pentru care găsesc şi un nume: *rumañol*.

Cuvântul *rumañol* a fost folosit inițial pentru a desemna nouă realitate lingvistică folosită în comunicarea dintre imigranții români, pentru ca, ulterior, să-şi mărească sfera semantică, ajungând să denumească rezultatele tuturor contactelor româno-spaniole: limba *rumañol*, artă *rumañol*, obiceiuri *rumañol*, muzică *rumañol*, poezii *rumañol*, concurs de miss *rumañol*, înșiși românii din Spania numindu-se *rumañoli* (Jieanu 2012: 20).

Fenomenul migrațional este unul dintre aspectele sociale cele mai discutate în contextul actual al globalizării. Într-un studiu dedicat motivării imigrației în Spania (Cifras INE 2007) se menționează ca principale motive: calitatea vieții, căutarea unui loc de muncă mai bine plătit, regruparea familială, lipsa unui loc de muncă în țara de origine, costul vieții şi clima. Acestora li se adaugă diverse motive educaționale, schimbarea domeniului de muncă, pensionarea, motive politice şi religioase.

Unul dintre cele mai spectaculoase valuri migratoare în Spania este reprezentat de imigrația românească. Conform datelor statistice exodul românilor s-a manifestat după 1990 şi după aderarea României în Uniunea Europeană, în 2007. Statisticile elaborate de INE menționează faptul că numărul românilor din Spania a ajuns la începutul anului 2007 la 879.521, devenind la 1 ianuarie 2008

BDD-A32089 © 2019 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:44 UTC)

comunitatea cu cel mai mare număr de imigrați din Spania. Din 2008 până în 2010, numărul românilor din Spania scade (unii dintre românii rămași fără loc de muncă, din cauza crizei economice decid să se întoarcă în țară), ajungând ca la 1 ianuarie 2010 să trăiască în Spania 829.715 de români.

În lingvistică termenul ***interferență*** este definit ca *o abatere de la normele uneia dintre limbile în contact, prin introducerea unor particularități din cealaltă limbă (*DŞL 2005: 270 apud. Jieanu 2012: 48). Interferența se întâlnește în cazul vorbitorilor bilingvi, care utilizează într-o limbă sau registru (A) o trăsătură fonetică, morfologică, sintactică sau lexicală caracteristică altei limbi (B) sau în alt registru al aceleiași limbi (Payrato 1985: 58 apud. Jieanu 2012: 48). *Interferența constituie un aspect al difuzării culturale* (Rusu 1970: 757 apud. Jieanu 2012: 48).

Pentru a analiza interferențele lingvistice dintre limba română şi limba spaniolă este nevoie să se stabilească statutul pe care îl au limba română şi limba spaniolă în cadrul comunităților de români din Spania. Limba spaniolă reprezintă limba de prestigiu, deoarece este limba oficială a țării în care s-au stabilit imigranții români, este limba care se folosește în administrație, la școală, iar limba română, limba maternă a imigranților români, ocupă o poziție inferioară, deoarece este folosită doar în relațiile familiale.

În cadrul lucrării, interferența este tratată de Ioana Jieanu (2012) sub trei aspecte: ca *împrumut lingvistic*, *comutare de cod* şi *calc lingvistic*.

1. Fenomenul de **comutare de cod** este o formă de manifestare a contactului dintre limbi fiind frecvent întâlnit în cadrul bilingvismului. Vorbitorii bilingvi sau multilingvi utilizează alternativ elemente ale limbilor cunoscute, în comunicarea scrisă sau orală, în special în situații informale. *Comutarea de cod reprezintă alternarea a două limbi în același discurs, în aceeași propoziție sau constituent* (Poplack 1980: 583 apud. Jieanu 2012: 58).

J. Lipski (2005:13 apud. Jieanu 2012: 81) clasifică elementele nou apărute în structura unei limbi în funcție de următoarele aspecte:

BDD-A32089 © 2019 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:44 UTC)

Comutarea de cod	Împrumuturile lexicale
Este produsă de vorbitori bilingvi; Este realizată inconștient; Nu încalcă restricțiile gramaticale din limbile aflate în interacțiune; Apare în discursurile în care cele două limbi sunt folosite în mod liber.	Alegerea împrumutului este conştientă; Cuvântul împrumutat este lexicalizat şi este folosit frecvent; Împrumutul este adaptat normelor fonetice şi morfologice ale limbii matrice; Vorbitorul nu realizează că termenul este împrumutat.

Împrumuturile reprezintă toate cuvintele spaniole adaptate limbii române iar comutările de cod apar atunci când fraza în limba română este ruptă pentru a insera o structură străină. De asemenea, împrumuturile sunt acele cuvinte ce exprimă noțiuni care nu au echivalent în limba română sau acelea pe care românii le-au folosit pentru prima oară în timpul șederii lor în Spania.

În cadrul comunicării în limba românilor din Spania, s-au constatat următoarele tipuri de cod: comutare de cod emblematică, comutare de cod interpropozițională şi comutare de cod intrapropozițională.

1.1. Comutarea de cod emblematică constă în inserarea în structura comunicării în limba română a unor elemente din limba spaniolă, care marchează, ca nişte embleme, caracterul bilingv al unei conversații. Conform Jieanu 2012: 88-93, componenții comutării de cod în limba română a imigranților din Spania sunt:

- Interjecțiile
  - *mira* (uite): : „*Mira*! *Mira* la pui!
  - „*Je! Je!”* (Ha! Ha!): „*Je, je* …ai grijă cu anonimii, că nu ştii ce *amigoşi* or fi”
  - „*ehh*”: „Mda, ştiu că cineva de pe forumul acesta o să se bucure nespus de acest post… a que disfrutas, *ehh*?”.
- Formulele de politețe
  - *hola* (bună): „*Hola*, fetelor!”
  - *qué tal* (ce mai faci): „*Qué tal*, frumosule!”
  - *gracias* (mulțumesc): -Apă?/ -Da, *gracias*!;
  - expresii ale politeței: *por favor* (te tog): „Apă, *por favor*!

BDD-A32089 © 2019 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:44 UTC)

- *de nada* (pentru nimic/ nu ai pentru ce!): „*De nada*, mi-a făcut plăcere!”;
- *señor/a:* „ Eu mă înțeleg foarte bine cu *señora* Ana”

- Enunțurile exclamative
  - *no me digas* (nu-mi spune): „A ieşit cu masca pe față. *No me digas*!”,
  - *claro que si* (bineînțeles): „Ai văzut?/ *Claro que si*”;
  - *vale* (bine, ok): „*Vale*! Pronto! De verdad! Sí?”;
  - *basta* (gata): „*Basta*! Fata blondă! *Basta*!”;
  - *en serio* (serios): „i*En serio, de verdad*!”
- Cuvintele colocviale
  - *hostia*: Eh, liniștiți-vă, h*ostia*, că este numai’ o discuție deschisă despre emigrare atacul la persoană îl văd además de inutil”;
  - *mierda*: „*Mierda*! M-ai lovit”;
  - *joder*: „Toți zic, *joder*, eşti o maşină”

1.2. O altă comutare de cod, cea interpropozițională, este întâlnită atunci când același vorbitor alternează mai multe secvențe propoziționale în limba română cu cele din limba spaniolă. Comutarea de cod interpropozițională presupune cunoaşterea foarte bună a ambelor limbi aflate în contact (Jieanu 2012: 95-102):

- „Vezi, acesta e un bun exemplu. Am gândit în spaniolă şi am scris în română. Nos llevamos bien. *A que no es lo mismo*?” (Aşa-i că nu-i același lucru)

- „Depinde cu ce români vorbeşti. *Siempre depende* (întotdeauna depinde). Am cunoscut compatrioți…”

- „Atacul la persoană îl văd además de inutil, aici chiar dăunător, aşa că *PAZ y AMOR camarero tres cañas, invito yo jeje* (Pace şi dragoste, chelner trei halbe, fac cinste)”

- „De aia îmi place de tine *pentru că me tratas con cariño* (mă tratezi cu dragoste)”

- „*El colmo es* (culmea e) că nici mie nu-mi plac fiestele şi mergeam la bâlci când eram mică, dar nu îmi plăcea”

- „Depinde unde te informezi…*La vida da muchas vueltas! No eres dios para controlar la vida de tus hijos*” (Viața îți joacă multe feste! Nu eşti Dumnezeu ca să controlezi viața fiilor tăi).

BDD-A32089 © 2019 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:44 UTC)

1.3. Al treilea tip de comutare de cod, cea intrapropoziţională, produce o fractură la nivelul enunţului în limba A şi introduce un cuvânt neadaptat (Jieanu 2012:104-109):

- „D-zeu *no tiene mucho que ver con esto, no*? (nu are mult de a face cu asta, nu?)

- „Am uitat că aici *se encuentra gente con mucha educación y de alta cultura* (se află lume cu multă educaţie şi cu o cultură înaltă)

- „Când primesc ceva, îmi scrie *nuevo mensaje* (mesaj nou)"

- „Toţi care au *pelotas para expresar lo que piensan por aquí* (curaj pentru a exprima ceea ce gândesc pe aici) sunt profesori de limba română"

- *De*: „Era mereu *de baja* (în concediu); „Am făcut bacalaureatul *de Letras*"

- *Como*: „Îmi pare rău că gândeşti *como la mayoría de los españoles* (ca majoritatea spaniolilor); „Te tratăm *como de la familia* (ca pe un membru al familiei)"

2. Una din cele mai frecvente forme de manifestare a interferenţelor lingvistice româno-spaniole, în cadrul comunităţilor de români imigranţi din Spania, este **împrumutul**. Cuvintele sau expresiile dintr-o anumită limbă, care au fost integrate în sistemul gramatical al altei limbi, cu alte cuvinte care au fost adaptate fonetic, morfologic şi sintactic, se numesc împrumuturi (Poplack 1980, Gumperz 1982, Cortés Moreno 2011 apud. Jieanu 2012: 115). Dacă din limba donatoare este inserat un grup sintactic, format din cel puţin doi membri, acesta este considerat comutare de cod. Inserţia unui singur cuvânt din limba donatoare în limba matrice este analizată ca împrumut lexical.

2.1. În ceea ce priveşte uzul împrumuturilor, acestea pot fi de două feluri: împrumuturi necesare şi împrumuturi de lux.

2.1.1. Împrumuturile necesare sunt acele cuvinte din limba spaniolă care nu au echivalent în limba română (Jieanu 2012: 121-123):

- Feluri de mâncare: *turrón* (desert de Crăciun), *chorizo* (cârnaţi), *paella* (mâncare tradiţională), *tortilla* (omletă cu cartofi)

BDD-A32089 © 2019 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:44 UTC)

• Băuturi: *calimocho* (amestec din vin şi coca-cola), *gazpacho* (băutură răcoritoare)

• Realităţi noi: *locutorio* (loc pentru comunicarea imigranţilor cu familiile din ţările de proveniență) *botellón* (petrecere care constă în consumul în grup al diverselor băuturi alcoolice combinate într-o singură sticlă)

• Subdiviziuni teritoriale specifice Spaniei: *Generalidad Valenciana, Guardia Civil* (Garda Civilă), *aula virtual* (curs virtual), *Educación Infantil* (Educaţie primară)

2.1.2 Împrumuturile de lux sunt „împrumuturile inutile, care ţin de tendinţa de ordin subiectiv a unor categorii sociale de a se individualiza lingvistic în acest mod" (Rus 2009: 268 apud. Jieanu 2012: 123). Printre cauzele care le determină au fost înregistrate: *insuficienta cunoaştere a limbii materne, comoditatea sau graba care nu permit reflectarea asupra echivalenţelor lexicale, pentru a alege termenul cel mai adecvat* (Stoichiţoiu-Ichim 2008: 94-95 apud. Jieanu 2012: 123). Dintre împrumuturile de lux ar fi: *albañil* (zidar), *baja* (concediu), *bocadillo* (sandvici), *chica/o* (fată, băiat), *lengua* (limbă), *trabajo* (muncă), *viaje* (vacanţă), *a amplia* (a extinde), *a apunta* (a înscrie), *a arregla* (a aranja), *a cena* (a lua cina), *a disfruta* (a se bucura de), *agradabil* (plăcut), *descafeinat* (decafeinizat), *diverido* (amuzant), *guapo* (frumos), *bien* (bine), *claro* (sigur), *vale* (în regulă), *ya* (deja), *algo* (ceva), *nada* (nimic), *yo* (eu), *cuarto* (al patrulea, sfert), *ocho y media* (opt şi jumătate) (Jieanu 2012: 124-125).

2.2. În funcţie de gradul de integrare a cuvintelor împrumutate din limba spaniolă în limba română, distingem între:

- împrumuturi adaptate: sunt cuvinte din limba spaniolă supuse unor procese de integrare, care constau în înlocuirea trăsăturilor fonetice, grafice şi morfologice cu cele specifice limbii române;

- împrumuturi neadaptate: sunt cuvinte reproduse în limba română, respectându-se forma grafică, fonetică sau morfologică pe care o au în limba spaniolă;

2.2.1. În ceea ce privesc împrumuturile adaptate, substantivele spaniole de genul masculin se caracterizează prin realizarea unor opoziţii morfologice de număr, specifice limbii române, marcate prin combinaţia de desinenţe (Jieanu 2012: 135):

BDD-A32089 © 2019 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:44 UTC)

- sg. Ø / pl. *-i:*
    - sp. *albañil* > rom. *albanil* (zidar): „Scria că se angajează *albanili*”;
    - sp. *extranjero* > rom. *extranjer* (străin): „Sunt mai mulți *extranjeri*, nu numai români”;
    - sp. *gitano* > rom. *gitan* (țigan): „N-am mai văzut până acum un *gitan*”;
    - sp. *gambas* > rom. *gambaşi* (creveți): „… *gambaşii* stau numai pe fundul mării”;

Substantivele feminine împrumutate din limba spaniolă, adaptate la sistemul morfologic al limbii române, se caracterizează, la singular, prin substituția terminației spaniole *-a*, cu cele specifice femininului românesc *-ă* sau, mai rar, *-e* (Jieanu 2012: 137-138):

- sp. *limpiadora* > rom. *limpiadoră* (femeie de serviciu): „I-am găsit să meargă *limpiadoră*, da’ n-a vrut”;
- sp. *obra* > rom. *obră* (şantier): „El merge la *obră* toată ziua”;
- sp. *vuelta* (*dar vuelta*) > rom. *vueltă* (a da o tură): „Ai dat o *vueltă* prin Deltă”
- sp. *guardería* > rom. *guarderie* (creşă): „La *guarderie* era tot timpul bolnavă”;
- sp. *peluquería* > rom. *peluquerie* (coafor): „Am fost la *peluquerie* şi m-am tuns”;
- sp. *cafetería* > rom. *cafeterie* (cafenea): „Duminică, după slujbă, mâncăm o înghețată, bem un cafe la *cafeterie*”;
- sp. *fiesta* > rom. *fieste* (petrecere): „Aici sunt tot timpul *fieste*”;

Vorbitorii nativi de limbă română din Spania împrumută verbe din limba spaniolă, pe care le adaptează la flexiunea verbală românească, substituind morfemele gramaticale spaniole (afixele gramaticale, desinențele de număr şi persoană) cu morfeme gramaticale româneşti (Jieanu 2012: 144-148).

a) Indicativ prezent:
    - sp. *agregar* > rom. *agregua* (a adăuga): „… trimite-mi un sms pe Facebook cu numele şi te *agreguez*”

BDD-A32089 © 2019 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:44 UTC)

- sp. *deletrar* > rom. a *deletra* (a spune pe litere): „Chiar dacă-l *deletrezi*, nu-l înțeleg”;
- sp. *cobrar* > rom. *a cobra* (a câştiga): „Contribuțiile sociale pe care le *cobrează*”;
- sp. *cenar* > rom. *a cena* (a cina): „Ce *cenăm*?”;
- sp. *disfrutar* > rom. *a disfruta* (a se bucura): „Voi cum *disfrutați*?”;

b) Indicativul- perfect compus:
   - sp. *aprobar* > rom. *a aproba* (a trece un examen): „ *Am aprobat* matematica”
   - sp. *firmar* > rom. *a firma* (a semna):„ Am acasă o carte pe care mi-*a firmat*-o el”;
   - sp. *pinchar* > rom. *a pincha* (a selecta): „*Am pinchat*, dar m-am plictisit de atâta înregistrare și autentificare”;

c) Indicativul viitor:
   - sp. *disfrutar* > rom. *a disfruta* (a se bucura): „ *Voi disfruta* de familia mea”;

d) Conjunctivul prezent:
   - sp. *guardar* > rom. *a guarda* (a păstra): „D-aia *să guardezi* play-ul”;
   - sp *demandar* > rom. *a demanda* (a da în judecată): „200 de euro ca *să*-l *demandeze* iară"
   - sp. *suavizar* > rom. *a suaviza* (a uşura): „*Să* nu *suavizez* subiectul”

e) Imperativul:
   - sp. *arreglar* > rom. *a arregla* (rezolva): „Și am zis, Martin, *arreglează* lucrurile cu Neluțu”;
   - sp. *apañar* > rom. *a apana* (a se descurca): „Rezistați şi voi cum puteți, *apanativă* ca extranjerii ăştia”

f) Modul gerunziu:
   - sp. *pelear* > rom. *a pelea* (a se certa): „Dacă te vede *peleând*, te trage la răspundere”;

BDD-A32089 © 2019 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:44 UTC)

g) Modul infinitiv:
- sp. *acoplar* > rom. *a acolpa* (cupla, uni): „Putem *acopla* informațiile”;

2.2.2. Împrumuturile neadaptate, numite şi xenisme, sunt cuvintele din spaniolă, folosite de un vorbitor în limba română cu forma pe care o are în limba spaniolă (Jieanu 2012: 151-154):
- *bocadillo* (sandvici): „La şcoală mănânc *bocadillo*”;
- *plaza* (piață): „N-ai stat niciodată lângă vreun parc sau *plaza*”;
- *granizado* (băutură cu gheață): „A băut *granizado*”;
- *Navidad* (Crăciun): „A: -Veniți acasă?/ I: -Da, de *Navidad*”;
- *Habilidades artísticas* (Abilități artistice): „Avem *Habilidades artísticas*, Historia de Europa”
- *desagradable* (neplăcut): „Viața ar fi o continuă *queja* şi destul de *desagradable*”;
- *nerviosa* (nervos): „Nu-i *nerviosa* cum sunt eu”;
- *yo* (eu): „*Yo* cred că nu”;
- *nada* (nimic): „De hopa mitică *nada*, eee, *guapo*?”;
- *ocho y media* (opt şi jumătate): „Claro, nu am luat nici un *ocho y media*”;
- *también* (de asemenea, şi): „M-am dus şi eu *también*”;
- *primero* (în primul rând): „*Primero*, permite-mi să-ți spun că…”;
- *demasiado* (prea mult): „E *demasiado*!”;
- *tampoco* (nici măcar, nici atât): „Ea nu are *tampoco* minte”;

3. O altă modalitate de realiza interferența lingvistică este **calcul lingvistic**. Acest fenomen este întâlnit în limba română vorbită de imigranții din Spania, reprezentând *un mijloc de îmbogățire a limbii, care constă în transpunerea unui cuvânt cu formă internă clară, a unui sens, a unei unități frazeologice sau a unui procedeu gramatical străin* (Stanciu-Istrate 2006: 61 apud. Jieanu 2012: 165).

În analiza comunicării imigranților români se face distincția în limba română între împrumut şi calc lingvistic. În timp ce împrumutul

BDD-A32089 © 2019 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:44 UTC)

presupune inexistența în limba receptoare a cuvântului care este împrumutat din limba donatoare în care intră şi la sistemul căreia se adaptează, calcul lexical presupune existența a cel puțin două cuvinte, unul din limba donatoare şi unul din limba receptoare, între care se pot stabili relații de analogie, care duc la transferul de proprietăți de la unul la altul" (Merlo 2007: 242 apud. Jieanu 2012: 167).

Aşadar, atât calcul, cât şi împrumutul contribuie la dezvoltarea şi îmbogățirea vocabularului, fiind legate de nivelul lexical al limbii. Prin calchiere se transferă în limba receptoare structura unor cuvinte sau expresii, anumite proprietăți gramaticale sau semantice ale cuvântului respectiv, iar, prin împrumut, se preia cuvântul propriu-zis.

Cauzele care determină apariția calcurilor este faptul că imigranții români din Spania sunt obligați permanent să traducă din limba spaniolă în limba maternă, deoarece toate informațiile necesare traiului zilnic sunt difuzate în limba spaniolă. Astfel, *traducerea a devenit un fenomen general, o manifestare a contactului lingvistic, a bilingvismului* româno-spaniol (Palii 1991:7 apud. Jieanu 2012: 168). Un fel de traducere a cuvintelor din limba spaniolă cu structură analizabilă, a unităților lexicale sau chiar a construcțiilor morfo-sintactice este reprezentat de calcul lingvistic.

Există mai multe tipuri de calc lingvistic: lexical, gramatical, lexico-gramatical şi frazeologic (Jieanu 2012: 170-189).

3.1. Calcul lexical:

- rom. *a reschimba* > sp. *recambiar* (a preschimba): „După divorț mi-*am reschimbat* numele"
- rom. *rău-înțeles* > sp. *malentendido* (neînțelegere): „Asta a fost un *rău-înțeles*"
- rom. *seguridadea socială* > sp. *seguridad social* (securitate socială): „A dat ordin la *seguridadea socială*"
- rom. *descripție* > sp. *descripción* (descriere): „Asta e *descripția* materiei"
- rom. *sigură* > sp. *seguro* (fără îndoială): „Nu-şi plătea *sigură*"
- rom. *a suspenda* > sp. *suspender* (a pica un examen): „M-*a suspendat* atuncea că n-am avut diario"

BDD-A32089 © 2019 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:44 UTC)

- rom. *a proba* > sp. *probar* (a gusta o mâncare sau băutură): „Trebuie *să probezi* dacă n-ai mâncat niciodată”
- rom. *antic* > sp. *antiguo* (vechi): „Uite cum arată casele lor *antice*”
- rom. *toca* > sp. *tocar* (a cânta la un instrument): „ După şcoală *toc* la vioară”

3.2. Calcul gramatical:

- rom. *a juca* > sp. *jugar* (a se juca): „*Am jucat* cu mingea în patio”
- rom. *a ieşi de* > sp. *salir de* (a se duce la): „*Ies de* fiesta joi, vineri şi sâmbătă”
- rom. *a schimba de* > sp. *cambiar de*: „Sunt persoane care sunt pe aici prin Spania pentru *a schimba de* peisaj”
- rom. *a se baza în* > sp. *basarse en* (a se baza pe): „M-*am bazat în* cunoştinţele mele şi am trecut la Educación Primaria”
- rom. *a fi în casă* > sp. *estar en casa* (a fi acasă): „Sâmbătă asta *am stat în casă*, nu am ieşit de fiesta”
- rom. *ora de cină* > sp. *hora de cenar* (ora cinei): „Mă întorc acasă *la ora de cină*”

3.3. Calcul lexico - gramatical:

- rom. *minima* > sp. *mínima* (cea mai mică): „*Minima* este 7.50”
- rom. *maxima* > sp. *máxima* (cea mai mare): „*Maxima* este zece”

3.4. Calcul frazeologic:

- rom. *a avea clase* > sp. *tener clase* (a avea ore, a merge la şcoală): „*Am clase* până la ora cinci”
- rom. *a face masa* > sp. *hacer la mesa* (a pregăti masa): „Unde *faci masă*, la tine sau la mine?”
- rom. *a se pune frumoasă* > sp. *ponerse guapa* (a se aranja): „Şi uite *m-am pus frumoasă* şi am zis să mă duc la biserică”

BDD-A32089 © 2019 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:44 UTC)

- rom. *mult renume* > sp. *mucho renombre* (renume mare, foarte cunoscut): „Restaurant de *mult renume*”
- rom. *da una hostia* > sp. *dar alguien una hostia* (a da pe spinare cuiva): „Îți *dau una hostia* de nu te vezi”

Pendularea permanentă între limba oficială (spaniola) şi limba maternă (româna) a dus la crearea unei noi modalități lingvistice, numită de românii din Spania: *rumañol* (formată din trunchierea cuvintelor *rumano* şi *español).*

Considerat de unii o *infirmitate lingvistică*, care are consecințe negative asupra vitalității limbii române, *rumañolul* s-a încetățenit în limba şi mentalitatea locuitorilor Spanie şi receptează noi termeni în fiecare zi.

Jieanu (2012) a constatat faptul că *rumañol* a apărut ca urmare a influenței limbii spaniole asupra limbii române în cadrul comunităților de români din Spania, care şi-au însuşit limba spaniolă în momentul în care au decis să se stabilească în Spania. În cazul insulelor lingvistice, limba maternă este uneori abandonată în favoarea limbii majorității, iar alteori, ambele sunt folosite în paralel. Cea de-a doua situație este valabilă şi în cazul limbii române vorbite în Spania de către emigranți, cu mențiunea că se foloseşte, cu predilecție, ca mijloc de comunicare numai în familie şi în cercurile de prieteni români.

Rumañolul este o varietate a limbii române, semnificativă pentru coloniile româneşti din Spania, aşadar, ar putea fi un sociolect. Sociolectul este definit drept *cod minimal uniform, caracterizat prin acele trăsături comune ideolectelor membrilor unui grup social, dar absente din vorbirea membrilor altui grup* (DŞL 2005: 490 apud. Jieanu 2012: 195).

În concluzie, se poate afirma că *rumañolul* se caracterizează prin prezența tuturor formelor de manifestare a contactului lingvistic româno-spaniol, prezentat în lucrare prin comutare de cod, împrumut şi calc lingvistic.

Investigațiile viitoare pot indica dacă interferențele lingvistice româno-spaniole contribuie la dezvoltarea şi evoluția limbii române folosite în Spania sau dacă conduc spre producerea unei noi limbi, diferite atât de limba română, cât şi de limba spaniolă.

BDD-A32089 © 2019 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:44 UTC)

Bibliografie:

Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan", *Dicționarul explicativ al limbii române* 2009: ediția a II-a revăzută şi adăugită, Editura Univers Enciclopedic Gold, București.

Bernat, J.S., Viruela, R. 2011: *The Economic Crisis and Immigration: Romanian Citizens in the Ceramic Tile District of Castelló* (Spain), în „Journal of Urban and Regional Analyssis, Vol. III, 1, http://www.jurareview.ro/resources/pdf/volume_7__the_economic_crisis_and_immigration:_romanian_citizens_in_the_ceramic_tile_district_of_castello_(spain)__abstract.pdf 2011, p. 45-65, pe, ultima accesare 02.11.2019

Bidu-Vrănceanu, A., Călăraşu, C., Ionescu-Ruxăndoiu, L., Mancaş, M., Pană Dindelegan, G. 2005: *Dicționar de științe ale limbii*, Editura Nemira, București.

Cifras INE. *Boletín informativo del Instituto Nacional de Estadística*, 5/2009, p. 1-10, pe www.ine.es, ultima accesare 03.11.2019

Constantin, D.L. (coord.), Preda, V., Nicolescu, D. 2004: *Fenomenul migraționist din perspectiva aderării României la Uniunea Europeană*, Institutul European din România, București, pe http://www.ier.ro/sites/default/files/documente/studiideimpactPaisII_ro/Pais2_studiu_5_ro.pdf, ultima accesare 03.11.2019

Cortéz Moreno, M. 2011: *Fenómenos originados por las lenguas en contacto: cambio de código, préstamo lingüístico, bilingüismo y diglosia*, pe http://ir.lib.tut.edu.tw/wSite/PDFReader?xmlId=59367&fileName=1426002658872&format=pdf ultima accesare 03.11.2019

Jieanu, Ioana 2012: *Interferențe lingvistice româno-spaniole*, Editura Lumen, Iaşi.

Manpower 2003: *La inmigración en España pasado, presente y futuro*, pe www.elmundo.es, ultima accesare 09.11.2019

Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española, *Diccionario de la Lengua Española* 2006: Madrid, disponibil şi pe internet, https://dle.rae.es., ultima accesare 02.11.2019

LINGUISTIC PHENOMENA IN ROMANIA - RUMAÑOL

Abstract

Key words: *Code switching; linguistic calque; linguistic interference; loan; migration;*

This paper presents the importance of studying the contact of linguistic phenomenon in the case of Romanian communities in Spain, starting from the characteristics of the languages involved in this process: Romanian and Spanish. The massive migration of Romanians to Spain after 1995 determined numerous social, economic, political, cultural and, last but not least, linguistic changes, both in the host country, Spain, and in Romania. This linguistic phenomenon was deeply researched by Ioana Jieanu (2012) who analyzed the interference of the Spanish language on the Romanian language, at all levels: lexical, phonetic, morphological and syntactic.

BDD-A32089 © 2019 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:44 UTC)